

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1601/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Енике Вег, адвокат из ..., против туженог „АРТИВ МОБИЛИТИ SERVICES“ ДОО Нови Сад, кога заступа Милутин Сретеновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3910/19 од 16.01.2020. године, у седници одржаној 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3910/19 од 16.01.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1090/18 од 16.09.2019. године, исправљена решењем истог суда од 18.10.2019. године, поништено је као незаконито решење о отказу уговора о раду тужиоцу од 29.03.2018. године и обавезан тужени да га врати у радни однос на неодређено време на послове који одговарају врсти и степену његове стручне спреме и радном искуству, те да тужиоца почев од дана престанка радног односа пријави надлежним установама РФ за ПИО и накнади му трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3910/19 од 16.01.2020. године, жалба туженог је одбијена и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију захтевајући трошкове његовог састава.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је према анексу 2 уговора о раду од 07.02.2017. године код туженог обављао послове радног места ... за који је потребан IV степен стручне спреме било које струке почев од 20.02.2017. године са пробним периодом рада од шест месеци. Радио је у департману инжењеринга на ... који има свој буџет који је у висини од 1-2% укупне продаје производног асортимана, а део зарада запослених се исплаћује из самог буџета инжењеринга. У новембру 2017. године код туженог је дошло до смањења обима посла, није реализован пројекат „мерцедес“ који је распоређен у фабрици у Румунији, па је пет или шест запослених који су били ангажовани на том пројекту премештено на друге пројекте код туженог. Почетком фебруара месеца 2018. године извршено је вредновање запослених за које није предвиђена одговарајућа процедура и критеријуми вредновања. ББ је 19.02.2018. године сачинио евалуацију тужиоца у којој је наведено да у складу са захтевом за нову организацију послова у департману инжењеринга, а након неуспешне реализације пројекта „мерцедес“ обавештава да је извршена евалуација – оцењивање рада овог запосленог који обавља послове техничар препланирања и метода те да запослени није показао задовољавајуће резултате. У образложењу је наведено да је у питању спора реализација делегираних задатака, немогућност да самостално изврши задатак, да је сваки документ који је креирао морао бити проверен пре постављања на линију, да је без напретка у развоју техничких вештина од како је стигао са позиције оператера у производњи, да је без интереса да савлада нове процесе и документацију, низак ниво познавања microsoft office програма неопходних за редован рад на позицији техничар препланирања и метода. Мишљења је да запослени не би требало да обавља ове послове, али ни друге послове у департману инжењеринг. Евалуација је сачињена и дато мишљење о раду тужиоца према кашњењу у реализацији плана који је утврђен код још 1/3 запослених чији је рад био вреднован у фебруару 2018. године. Тужиоцу нису предочени резултати ове евалуације, није му дато објашњење дате оцене његовог рада у месецу који је претходио утврђењу да је за његовим радом престала потреба. На основу овакве оцене резултата рада директор туженог је 12.03.2018. године донео одлуку којом је утврђено да због потреба процеса и организације рада након писаног предлога менаџера инжењеринга и економске анализе исплативости садашње производне организације, а у циљу рационализације и повећања ефикасности производног процеса у департману инжењеринг се смањује број запослених извршилаца на пословима радног места процесни инжењер индустријски техничар за по једног извршиоца и техничар пре планирања и метода за два извршиоца, те се технолошким вишком код послодавца Delphi Packard ДОО Нови Сад проглашавају између осталог и тужилац запослен на радном месту У одлуци је констатовано да она представља правни основ за доношење измена и допуна акта о систематизацији радних места и решење о престанку радних односа наведеним запосленима као и основ за доношење одлуке о исплати отпремнине. Утврђено је да одлука ступа на правну снагу осмог дана од њеног објављивања на огласној табли послодавца и да ће се примењивати од 31.03.2018. године са којим даном ће запосленима из ове одлуке престати радни однос. Директор туженог је 12.03.2018. године донео измене и допуне Правилника о организацији и систематизацији послова код послодавца Delphi Packard ДОО Нови Сад којим је утврђено да због потребе процеса и организације рада код послодавца и због економске анализе исплативости садашње производне организације у циљу рационализације и повећања ефикасности производног процеса у департману

инжењеринга смањује број запослених извршилаца и то: 1) на пословима радног места процесни инжењеринг за једног извршиоца, 2) на пословима радног места индустријски техничар за једног извршиоца на пословима радног места техничар препланирања и метода за два извршиоца, 3) са применом почев од 31.03.2018. године. По изменама општег акта, 29.03.2018. године тужени је донео решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду са свим пратећим анексима због престанка потребе за његовим радом на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и истовремено утврдио право тужиоца на отпремнину и неисплаћене зараде, накнаде зарада и друга примања.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили решење туженог о отказу уговора о раду тужиоцу.

Према члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005... 75/2014) послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Закон о раду не садржи критеријуме којих је послодавац дужан да се придржава при одређивању на које ће се запослене односити престанак потребе за радом, већ прописује поступак који се у том случају примењује и одређује права која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим је радом престала потреба. Програм решавања вишка запослених, послодавац је дужан да донесе када се стекне неки од услова из члана 153. овог Закона, у зависности од броја запослених који представљају вишак у односу на укупан броја запослених. Међутим, чак и у ситуацији када послодавац није у обавези да донесе Програм решавања вишка запослених, то му, не даје дискреционо право да без одређеног критеријума самостално одлучи који запослени представљају вишак, већ мора образложити зашто у ситуацији смањења броја извршилаца отпушта одређеног радника. Разлози због којих баш одређени запослени представља вишак су нужни за законитост решења о отказу по овом основу. Критеријум – оцена рада који је у овом случају унет у образложење одлуке туженог и по оцини ревизијског суда се не може применити из више разлога. Пре свега, није била прописана процедура вредновања и критеријума за вредновање. Са извршеном евалуацијом и датом оценом тужилац није био упознат како би се на њу евентуално могао и жалити, а није био ни обавештен да ће се његов рад уопште вредновати. Поред свега наведеног, вредновање (оцена тужиоца) није извршено поређењем оцене тужиоца и оцене других запослених из чега би се евентуално могло закључити да је тужилац „лошији“ од других запослених. Решење туженог је незаконито и због тога што је одлука директора туженог од 12.03.2018. године садржала већ унапред одређена имена запослених који су технолошки вишак. Тужени је прво донео акт у коме је извршио индивидуализацију четворо запослених који су проглашени за технолошки вишак, па је на основу тог акта и већ унапред припремљених имена запослених донео одлуку о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова.

Реинтеграција тужиоца у процес рада је последица поништаја решења о отказу (чл. 191. Закона о раду).

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију јер ти трошкови нису били ни нужни ни неопходни за одлучивање о овом правном леку (члан 154. став 1. ЗПП).

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић